

فیزیولوژی [غریزات]

مقدمه

کتبخانه‌مزنك بدایت كشادندن بری منور كچنمك ایسته‌ین هر و طنداشه لازم بیلگیلر آراسنده برده غریزات بولندیغنی سویلیور و ایرکچ بونی‌ده انظار قارئنه وضع ایده جگمزی و عدا یلیوردق. علوم طبیعی و طبیعه‌ده کسب اختصاص ایتیه جگ اولانلر ایچون یازلمسی لازم کلن غریزات شبه‌سنز بشقه طرزده اولملی ؛ تفصیلات زائده‌دن، عملیات تشریحیه‌دن زیاده نظریات اساسیه و حقایق علمیه ایله مملو بولنملی در. بزم بوراده تقدیم ایده جگمز غریزات درس‌لری مکتب طبیعه طلبه‌سیله دارالفنون طبیعیات و ادبیات شعبه‌لری منتسبیننه خدمت ایده بیلیمکله برابر ساده‌جه اعدادی‌بی اکیال ایتمش و هیچ اولمازسه بر آز تاریخ طبیعی ، حکمت و کیمیا او قومش کنج‌لری بیله نصیبه‌دار فیض ایله یه جگ درجه‌ده ساده و واضحدر .

بودرسلر بوتون عالم علم و معرفتک پر شمععه بر نجمی کبی پارلایان یه‌نا دارالفنونی معلمی « پره‌یه‌ر — preyer » طرفندن ویرلمشدر . اساساتک اهمیتنی عرض ایتمک ایچون بر جمله کیفیت ایدر :

بر طرفدن پره‌یه‌رک فیزیولوژی درس‌لرینی آلان طلبه دیگر طرفدن عصر حاضرک محتشم و شایسته غرور داهیسی « آرنست هککل » ابو نظریات عمیقۀ فلسفیه و فنیه‌سنی دیکلیورلر ؛ و بو اساسات سایه‌سنده بو مهم درس‌لری قولایجه و سوه‌سوه هضم ایده بیلورلردی !

مدخل

غریزاتک طبیعت و غایه‌سی — دیگر علملرله مناسباتی — اصولی و درجۀ فنییتی .
 غریزاتک طبیعت و غایه‌سی — غریزاتک غایه‌سی حادثات حیاتییه‌بی تحلیل و تشریح ایده بیلیمکدر .
 بو حادثاته وظائف غریزیه دینیلیر . شو قدرکه ذی حیات اجسامک وظیفه‌لری ، او جسملر ذی

حیات اولدجه ، غریزیه موضوع تشکیل ایدرلر . بواجسامک سائر موجودات ایله مشترک اولان وصفلرینه کانیجه اونلر غریزیات ساحه‌سندن خارجه چیقارلر .
مثلاً حجم ، ثقل و سائر ذی حیات اجسامده دخی بولمقله برابر فیزیولوژی نك موضوعی دکلدرلر . کذلک ینه ذی حیات موجوداتک تشکلات کیمیویله‌ری دخی غریزیات ساحه‌سینه داخل اوله‌مازلر . شو حالده غریزیاتک نام بر تعریفی اولمق اوزره آتی‌ده‌کی جمله‌ی وضع ایده‌بیلیرز .

غریزیات ، وظائف حیاتیه‌نک علمی در . ترکیه‌مزده علی‌الاکثر بو مقامده استعمال اولنان « علم وظائف الاعضا » تعبیری غریزیاتک اسمی اولمقدن زیاده منقح بر تعریفی اولور .
غریزیاتک دیگر علملرله مناسبتی — بوتون دیگر علملر آره‌سندن غریزیات قدر مختلف وجهلر عرض ایدن دیگر بر علم یوقدر . چونکه غریزیاتک موضوعی اولان حیات هرشیدن ده‌ها زیاده مغلق و مرکبدر . بوندن باشقه غریزیات تجربی بر علمدر . بونک ایچون ، حکمت طبیعییه کی بر شئی ایضاح ایتزدن اول او شیئه دائر بر چوق تجارب و مشاهداتی اکمال و ایضاح ایتک لازم کلیر . شو حالده تجربی و توصیفی صفتلرینه بحق استحقاق کسب ایتدیکی کی بوتحریات و تدقیقاتنده بوتون دیگر نظریه‌لردن آری و مستقل بر اصوله مالکیتی طولانیسیله مطلقیت و مجردیت صفتلرینی دخی اکتساب ایلر . غریزیات ، نظری اولمق اعتباریله طبق حکمت طبیعییه کی قطعی در . یالکیز تطبیقی اولمق اعتباریله وصفیه حکمت طبیعییه‌دن آریلیر .

حادثات طبیعییه‌ده حکمت طبیعییه‌نک وظیفه‌سی قوتک تحولاتی ، کیمیاتک وظیفه‌سی ماده‌نک تحولاتی ، شکلیاتک (مورفولوژی) وظیفه‌سی شکله عائد تحولاتی ایضاح ایتک اولدینی حالده غریزیاتک وظیفه‌سی ذی حیات اجسامک بواج درلو وظیفه‌سنی یعنی هم قوتنک ، هم ماده‌سنک ، هم شکلنک تحولاتی عینی زمانده تحلیل و تشریح ایلکدر .

